

HAAGS KLIMAATPACT

AMBITIES OM DEN HAAG 'PARIJSPROOF' TE MAKEN

Inspiratie voor de coalitieperiode 2018 - 2022 om als stad een bijdrage te kunnen leveren aan de 1,5-gradendoelstelling uit het klimaatakkoord van Parijs

**Partij voor
de Dieren**

**Christen
Unie
SGP**

Vorig jaar stemden 200 landen, waaronder Nederland, in met het klimaatakkoord van Parijs. Daarmee heeft Nederland zich gecommitteerd aan het streven dat de aarde niet verder opwarmt dan 1,5 graad. Of we deze doelstelling gaan halen, hangt in grote mate af van steden. Zo komt meer dan de helft van de CO2-uitstoot uit stedelijk gebied. Wij streven naar een stevig klimaatbeleid door de gemeente Den Haag dat aansluit bij de 1,5 graad-doelstelling en dat leidt tot een toekomstbestendige stad. De komende coalitieperiode 2018-2022 is een beslissende tijd waarin de gemeente Den Haag samen met andere overheden inzet op de transitie naar duurzame en fossielvrije energieopwekking om de opwarming van de aarde te beperken en ook actief maatregelen moet nemen. Het moment om die beleidsmaatregelen op te stellen, is nu, bij de totstandkoming van de verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. PvdA, Haagse Stadspartij, GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, CDA, VVD en ChristenUnie-SGP doen een voorstel voor concrete maatregelen die alle partijen kunnen overnemen. Maak er vooral gretig gebruik van!

DUIDELIJKE DOELSTELLINGEN

- Den Haag gaat ernaar streven klimaatneutraal te zijn in 2030. Daarnaast komen er heldere en meetbare tussendoelen waarop we permanent actie ondernemen.
- Klimaatbeleid is een integraal onderdeel van het beleid, waarvoor alle leden van het College van Burgemeester en Wethouders verantwoordelijk zijn. Een wethouder duurzaamheid en transitie ziet erop toe dat het onderwerp op alle beleidsterreinen de aandacht krijgt die het verdient en dat de raad en de stad over de voortgang geïnformeerd worden.
- Omdat duurzaamheid terugkomt op alle beleidsterreinen, worden Haagse ambtenaren continu bijgeschoold om kennis te hebben over de laatste ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

VOORBEELDFUNCTIE GEMEENTE

- De gemeente koopt zo klimaatneutraal mogelijk in.
- Duurzaamheid wordt een belangrijker aandeel bij gunningen en aanbestedingen.
- De gemeente behandelt gunningen en aanbestedingen volgens de total cost of ownership methode, waarin niet alleen de directe maar ook de indirecte kosten worden meegenomen.
- Daar waar de markt nog geen duurzame oplossing biedt, stimuleert de gemeente samen met andere grote steden duurzame kennis en productontwikkeling, bijvoorbeeld door een gezamenlijke aanbesteding.
- De gemeente gaat in gesprek met fossiele energiebedrijven om hun activiteiten te verduurzamen en realiseert daarnaast een duurzaam energiecluster.
- Al het gemeentelijk vastgoed wordt klimaatneutraal. In de periode 2018-2022 komt er voor elk gebouw een plan, waarbij de ambitie is om voor tenminste de helft van het bezit worden de plannen voor tenminste 90% gerealiseerd binnen deze vier jaar.
- Er komt een fonds/subsidie om rendabele duurzaamheidsinvesteringen te versnellen en onrendabele duurzaamheidsinvesteringen waar noodzakelijk te ondersteunen.

- Den Haag moet duidelijk het duurzame profiel naar voren brengen in de communicatie naar buiten toe.

ROL VAN BEWONERS EN BEDRIJVEN

- Het is noodzakelijk bewoners, woningeigenaren en bedrijven mee te nemen in de opgave waarvoor we staan. Keuzevrijheid en flexibiliteit zijn daarvoor belangrijk. Voor iedereen zal er iets veranderen. Belangrijk is om waar mogelijk aan te sluiten bij natuurlijke momenten. Bij iedere verhuizing, iedere verbouwing en iedere investering kunnen zij hun kansen grijpen.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt lokale initiatieven en creëert de noodzakelijke voorwaarden om deze tot een succes te maken. Ondernemerschap van Haagse burgers, of dat nu commercieel is of coöperatief, wordt een van de pijlers van de transitie. Daarbij hoort actieve ondersteuning door de gemeente.
- Om burgers mee te krijgen, is het nodig dat zij overal in hun omgeving in aanraking komen met de transitie en alle mogelijkheden die er zijn om mee te doen. Daartoe maakt de gemeente goede voorbeelden van lokale duurzaamheidsinitiatieven zichtbaar om het vliegwieleffect te versterken.

AANJAAGFUNCTIE GEMEENTE

- De gemeente organiseert in elke sector een duurzaamheidskring, waarin ondernemers tips uitwisselen om te verduurzamen.
- De gemeente gaat organisaties waarmee ze een subsidierelatie heeft actief aanspreken en ondersteunen om te verduurzamen.
- Duurzaam Den Haag (en/of andere organisaties) krijgt meer ruimte om Hageenaars actief te verleiden tot duurzaam gedrag in het algemeen en het verduurzamen van hun woningen en het vergroenen van hun leefomgeving in het bijzonder.
- Met het onderwijsveld wordt gekeken hoe het kan zorgen dat vakkrachten worden opgeleid om gebouwen te verduurzamen en huizen af te koppelen van het gas.
- Met de Omgevingsdienst Haaglanden worden afspraken gemaakt over effectieve handhaving van de plicht voor bedrijven om te investeren in rendabele energiebesparingen.

DE ENERGIETRANSITIE

- Den Haag gaat af van het gebruik van fossiele brandstoffen en neemt daarvoor in de komende periode stappen.
- De energietransitie is van essentieel belang om Den Haag duurzaam te maken, en de gestelde Haagse duurzaamheidsdoelstellingen te halen.
- De gemeente neemt de regie over de energietransitie op zich, waarbij partijen bij elkaar gebracht worden en gekoppeld worden aan de benodigde investeringen. De gemeente hoeft niet alles zelf te doen, maar moet zoveel richting geven zodat de energietransitie wel binnen de beschikbare tijd zal plaatsvinden, duurzame initiatieven altijd kunnen aankoppelen en de leveringszekerheid is geborgd.
- Wanneer voor de transitie naar een klimaatneutraal gebouw de laatste 10% energiegebruik in de piek-winterperiode nu nog een onevenredig hoge investering vraagt, kiezen we ervoor eerst de eerste 90% te realiseren.

WARMTE

- De gemeente streeft naar energie-evenwichten, waarbij zomerse lokale overschotten aan warmte opgepot kunnen worden voor koude wintermaanden. Daarvoor zijn seizoens-opslagmogelijkheden voor warmte essentieel.
- Door energiebesparing wordt ook de totale opgave voor de transitie naar 100% duurzame en niet-fossiele bronnen kleiner.
- De gemeente start met pilots op alle potentiële technieken. Succesvolle pilots worden voorbeelden, maar alle pilots zijn bedoeld om ervan te kunnen leren.
- De gemeente zet volop in op lage temperatuur verwarming, op alle schalen: van individuele huizen, vve's, flats, straten, blokken tot buurten en wijken.
- Voor hoge temperatuur verwarming via netwerken zet Den Haag volop in op lokale aardwarmtebronnen. Alle hoofdnetten krijgen een aanvoertemperatuur van maximaal 70 graden om geschikt gemaakt te worden voor Haagse aardwarmte. Duurzame bronnen, zoals aardwarmte, krijgen voorrang op netwerken.
- De gascentrale van Uniper aan het De Constant Rebecqueplein kan een belangrijke rol spelen tijdens de transitie. Met de warmtebuffers en de locatie bovenom een geologische hotspot voor aardwarmte kan deze centrale gedurende de transitie bijspringen wanneer duurzame bronnen de totale piek-capaciteit nog niet aankunnen.

ELEKTRICITEIT

- Bij elektriciteit vormen duurzaam en niet-fossiel de uitgangspunten. Elektriciteit is een Europees netwerk. Lokaal gaan we een gebalanceerde duurzame elektriciteitsvoorziening stimuleren.
- Aandacht is nodig voor de omschakeling van vraag naar aanbod en de afwegingen wanneer in huis, en wanneer in het lokale netwerk extra investeringen gedaan moeten worden. Daartoe stimuleert de gemeente pilots met flexibele elektriciteit- en transportprijzen.

WONINGEN

- Vanaf 2020 wordt elk nieuw gebouw klimaatneutraal gebouwd. We zetten in op het verduurzamen van de bestaande bouw.
- Waar mogelijk stimuleren we verduurzaming door eisen te stellen bij vergunningsverstrekking.
- Het wordt mogelijk om de investering voor verduurzaming van je woning via je energierekening terug te betalen. Het doel is de energiekosten per woning op termijn te laten dalen.
- Woningcorporaties en andere verhuurders worden gestimuleerd ook hun bewoners zelf de mogelijkheid te geven warmtepompen, zonnecollectoren en zonnepanelen op hun (al dan niet gedeelde) dak te plaatsen.

KLIMAATADAPTATIE

- De stedelijke omgeving wordt aangepast aan de veranderende klimaatomstandigheden: meer regen en meer hitte.
- Om het klimaat in de stad aantrekkelijk te houden, komt er meer groen in de stad.
- Operatie Steenbreek wordt uitgebouwd.
- De gemeente voert actief beleid om de stad te ontstenen.

- Waar mogelijk wordt regenwater afgekoppeld van het rioleringsstelsel en wordt de stedelijke omgeving aangepast aan grotere hoeveelheden regenval.
- Bij hitte-eilanden worden maatregelen genomen om te hoge temperaturen tegen te gaan.

MOBILITEIT

- We richten de stad allereerst in op voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Deze vervoermiddelen worden actief aangemoedigd.
- Het gebruik van deel- en zero-emissie auto's in plaats van een eigen of vervuilende auto's wordt actief gestimuleerd. We onderzoeken of het mogelijk is de parkeertarieven en vergunningen te differentiëren naar de uitstoot van het voertuig.
- Er komt gedifferentieerde bereikbaarheid naar gebied en/of type voertuig.
- De gemeente blijft streven naar een duurzame, lokaal georganiseerde distributieketen voor leveringen van en aan ondernemers en burgers.

CIRCULAIRE ECONOMIE

- Om te voorkomen dat gebruikte grondstoffen afval worden, werkt de gemeente aan een platform voor 'materialenpaspoorten'. Zo weten we hoeveel grondstoffen waar inzitten.
- Zo min mogelijk afval wordt verbrand. De gemeente beschouwt afval als een grondstof die weer hoogwaardig gebruikt kan worden.
- De gemeente helpt bij het inventariseren en koppelen van bedrijven die (samen) circulair kunnen werken.

VOEDSEL

- We stimuleren vegetarisch eten door het als standaard aan te bieden binnen de gemeentelijke organisatie en op bijeenkomsten die de gemeente (mede) organiseert.
- De gemeente gaat via duurzaamheidskringen in overleg met organisaties en horeca om een meer aantrekkelijk plantaardig menu op de kaart te zetten en de vleesconsumptie te verminderen.
- Gebruik van gezond, lokaal, seizoensgebonden en duurzaam geproduceerd voedsel wordt bij scholen en andere partners van de gemeente gestimuleerd.

Den Haag, 13 juni 2017

Lobke Zandstra - PvdA

Arjen Kapteijns - GroenLinks

Dennis Groenewold en Anne Toeters - D66

Joeri Oudshoorn - Haagse Stadspartij

Christine Teunissen - Partij voor de Dieren

Alphons Jacobs en Michel Rogier - CDA

Monique van der Bijl - VVD

Pieter Grinwis - ChristenUnie-SGP